

Universitätsbibliothek Wuppertal

Lukianu Hapanta

Lucianus <Samosatensis>

Basileæ, [1619]

Cronosolon

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1433)

Erasmo Roterodamo interprete.

Α Αλιχ Κρο-
 νοσολων, ἰ-
 ρις κη πέφ-
 τυς τῷ Κρόνῳ,
 κη νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τῷ
 ἰορτῷ ἂ μὲν τῷς ψήλας
 κη ποίση, αὐτοῖς ἐκείνοις
 ἐπιμψα, ἀπο βιβλίον ἔ-
 γραψας, κη εὖ οἶδ' ὅτι ἰ-
 μψοῖσι λιχῆνοι τοῖς νόμοις,
 ἢ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς
 ἰπιμίοις, ἂ κατὰ τῶν ἀ-
 παθῶν μγάλα ὤσειαι ὑ-
 μῆς δ, ὃ πλῆστοι, ὄρατε, ὅπως
 μὴ παρ᾽ ἐνομήσει, μηδὲ πα-
 ραβῶν τῶν δ τῶν π-
 σαμάτων ὡς ὅτις ἀν ὄτω
 μὴ ποίση, ἔτω οὐτ' ὅ, οὐκ
 ἰμοῦ νομοθετῆ ἀμυλῶν,
 ἀμ' ἂς τῶν Κρόνον αὐτόν,
 ὅς με πῆλιθ νομοθετῆσα
 ἐς τῷ ἰορτῷ, ἔκ οὐαρ ἰπι-
 σῆς, ἀμὰ πῆλιθ ἰρηγορό-
 τι ἰναρῆς συγγνώμῃ ὅ. τῷ
 δ οὐ πῆλιθ, οὐδὲ ἀχμῶ
 πῆλιθ,

Aec^a ait Cro-
 nosolon sacrē
 ficus, & idem
 vates Saturni,
 earumque legum conditor,
 quæ quidem ad festum per-
 tinent. Quid pauperes fa-
 cere oporteat, id alio mis-
 so libro illis ipsis præscri-
 psi. Neque dubito quin eas
 leges feruent, alioqui ob-
 noxi futuri pœnis, quæ
 grauisimæ decretae sunt in
 eos, qui minus paruerint.
 Vos autem diuites, vide-
 te ne hæc mandata præ-
 tergrediamini, neque ne-
 gligatis. Nam si quis se-
 cūs fecerit, is sciat se non
 me neglecturum legistato-
 rem, sed ipsum potius Sa-
 turnum, qui me condendis
 festi sui legibus delegit,
 haud ille quidem ^b in soma-
 nis visus, sed nuper cum vis-
 gilante palam congressus.

Erat autem neque compedibus ^c vincētis, neque situ oblitus,
 e qualem

πλῆρες, οἷον αὐτὸν οἱ ζαυρο-
 ροι, παρὰ τὴν ῥύτων ποιη-
 τῶν παραδειξάμενοι ἰτιδέε-
 κνωται, ἀπὸ τῶν ἡν ἄρπλω
 ἔχει πάντων τεθηγμένω, τὰ δ'
 ἅμα φουβρός τε λῶ καὶ καρ-
 πιδός, καὶ βασιτικῶς ἐν-
 τελέασσ, μορφῶν μὲν τοιός
 ἂν ὑφ' ἑμοῖα ἂν ἔπει, πάντων
 ἐκείσια, καὶ τὰ ἅτα προσι-
 σθηδαι ὑμῖν ἀξία. ἰδῶν γάρ
 με σκυθρωπὸν ἐπὶ συννοίας
 βαλίσσοντα, ὥσπερ εἰκὸς λῶ
 ἔιδον, ἔγνω αὐτίκα τῶ ἀ-
 τῆν τῆς λύπης, ἥτις ἐστὶ μοι,
 καὶ ὅς τῶ πρῶτα μ' ἀνοχηρά-
 ροιμι, ἢ κατὰ τῶν ἑσάρ μο-
 ρητικῶν καὶ τῶν ἑρῶ, καὶ
 ἐκείσων πόνων, καὶ ἐρύσαστοι
 ἐκείσων, ἐγὼ δὲ ἤμιστα ἐπε-
 κτάμεν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ὅτι
 καὶ τῆς ἰορτῆς πάντων πηλοσι-
 στήσ, ἑσάρων τὸς μὲν ἄδων
 παρασηνασμογῶν, ὅπως
 ἐύσσει, ὠωχύνωνται, ἐ-
 κείσων δὲ ἑσάρων ἰορτάσι-
 μαύνη, καὶ δὴ προσελθῶν
 ἐπιδοῦν, καὶ τὸ ὠτός με λαβῶ.
 ἦν ὅ, καὶ σφασίας, ὥσπερ
 μοι

ἔαν κ' ἀ τέρῳ accedens, aureq; prehensa, ac vellicata (nā hac
 specie

e qualem eum pictores fini-
 gūt, exemplar^d à deliris poë-
 tis mutuati, verum^e faciem
 quidem tenebat præcutam,
 f ceterà verò ei hilaris erat,
 g validus, regioq; appara-
 tu. Atque hac quidem specie
 mihi visus est. Ceterum quæ
 locutus est, planè diuina
 sunt, g in his hæc digna
 quæ vobis priùs exponam.
 Nam ubi me vidit s animo
 maestum inambulantem, mox
 intellexit, h quippe deus, quæ
 nam esset molestia causa,
 videlicet grauter me ferre
 paupertatem, vi qui nõⁱ pro-
 temporis ratione vnicam ve-
 stem haberem, cum iam es-
 set gelu, nullusque flaret
 Boreas, glacies ac nix, ad-
 uersus quæ ego minimè com-
 munitus eram. Multò ma-
 gis autem, quòd cum festum
 instaret iam proximè, reli-
 quos videtrem apparantes
 quæ ad victimas, quæq; ad
 conuiuia requirebantur, mi-
 hi verò ipsi res non admo-
 dum ad festū instructas esse.

μοι πῶς ἀνάξιδ' ἄσθε τι ταῦ-
 τα, ἔφη, ὦ Κρονοςόλων, ἀνίω-
 μύνα ἰοικας; ἢ ἤξιοι, ἔ-
 φλω, ὦ Διόπολα, ὅταν λατας
 εἰσὶν μὴ καὶ μαρὸς ἀνθρώ-
 πος, ὑπερπλοῦντας, καὶ μόνους
 πρὸ ἄν' ἄλλ' ὄρω, αὐτὸς δὲ καὶ
 ἄλλοι συχοὶ τῶν περιουσι-
 μύων, ἀπείρα καὶ ἀμηχανία
 σώου μὴ, ἀπ' ἐδ' σὺ, ὦ Δι-
 σπολα, θέλεις παύσαι ταῦτα,
 καὶ μετακοσμήσαι πῶς τὸ ἐ-
 σόμοιρον. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη,
 ἐράδιον ἀπάλλαρ, ὅποσα ἐκ
 Κλωθῆς, καὶ τῶν ἄλλων μοι-
 ρῶν πάσχη. ἂ δὲ δεῖ τῆς ἰορ-
 τῆς, ἐπανορθώσομαι ἡμῖν τὴν
 περιάρα ἢ ἐπανόρθωσις ἡδὲ
 ἔσο. ἴθι, ὦ Κρονοςόλων, καὶ
 χράψου μοι νόμους τινὰς, ἃ
 καὶ πράξαμεν ἐν τῇ ἰορτῇ, ὡς μὴ
 ἕαθ' αὐτὸς οἱ πλοῖοι ἰορτά-
 ζοισιν, ἡοιωνοῖσιν δὲ ἡμῖν τῶν
 ἀγαθῶν. ἀπ' ἐκ οἶδα, ἔφλω.
 ἐγὼ δ' ἔδε, διδλάξομαι σὶ κα-
 τα ἀρξιδ' ὦσ' ἐδιδασκεν.
 ἄτα ἰπεδὴ πῶντα ἡπισώ-
 μω,

quam, leges conscribere. Quin ego, inquit, docebo te. Moxq̄
 ingressus, ordine me docuit.

specie sese mihi consuevit ostendere.) Quid istud sibi vult (inquit) Cronosolon? videre mihi sollicitus. An non aequum, inquam, here, cum
 1 impios ac scelestos homines opibus superfluere, & sollos delicijs frui videam, ipse verò, mecumq̄ complures alij docti, cum inopia, summaq̄ rerum penuria vitam degimus? Ne tu quidem, here, curas his rebus sinem imponere, & ad aequalitatem reuocare. Tum ille: Cetera quidem, inquit, haud facile fuerit inuocare, quae vobis m̄ à Clotho reliquisque Parcis accidunt: porrò pau-
 pertatis malum vobis corrigam, quatenus ad festum atimet. Sit autem haec corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot conscribito, ostendens quid obseruandum sit in festo, vi ne diuites inter se festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At non noui, in-

ciffem:

μέλω, καὶ ἐπὶ αὐτοῖς, ἔφη, ὅτι
 λέω μὴ τὸς ποιῶσι, μολίτω ἐξ
 γὰρ τὴν ἄρπυιαν ταύτην ὀξείαν
 περιφέρω ἢ γυλοῖ. Ὁ ἄρ ἐλέω,,
 τὸν ἡ πατέρη ἰκθύνειαν πε-
 ποιηκὼς, τὸν Οὐρανὸν τὸς θε-
 πλοῖς μὴ ἰδύνηξίω, ὁ πόσι
 ἄρ πρᾶνομίωσι, ὡς ἀγέ-
 ροισιν τῆ μακρῆ σὺν αὐλοῖς καὶ
 λιμβάλοισ, βάκκοιο γυόμι-
 νοι. ταῦτα ἠπέλησεν, ὡς κα-
 πῶς ἔχε ἡμῖν μὴ παραβαί-
 νειν τὸς θεομοῖς. Νόμοι πρῶ-
 τῶ: Μυθεῖται μὴ δὲ. μῦτι ἀγο-
 ρῶν μὴ τῆ ἰδιον πρᾶν δὲ μὴ
 τὸς ἴεορτ, ἢ ὅτι ἐς παιδιάν
 καὶ τρυφλὴν καὶ θυμυθίαν, ὁ-
 ψοπειοὶ μόνου, ἢ πεμμάστρα
 γοῖ, ἰνβροῖ ἐσωθῶν. ἰδοτιμία
 πᾶσιν ἐσω, ἢ δόλοισ καὶ ἐλω-
 θίροισ, ἢ πρῆμοισ ἢ πλοῖοισ.
 ὁργίτωσαι, ἢ ἀγανακτήσῃ, ἢ ἀ-
 πλῆξῃ, μὴ δὲ μὴ ἐξέσω πορισ-
 μὸς πρᾶ τῶν ἐπιμυθῶν
 Κρονίοισ λαμβάνειν, μὴ δὲ ἴ-
 ὅ ἐξέσω. μὴ δὲ τὸν ἄρπυ-
 ρον ἢ τὴν ἰωθῆρα ἐξαίετω,
 μὴ δὲ ἀναγράφω ἰν τῆ ἴορ-
 τῆ, μὴ ἰν μναξίω Κρονίοισ,
 μὴ δὲ

eiffem : Et illud, inquit, illis
 dicito, nisi seruarint hæc,
 tum ego profectò sine cau-
 sa falcem hanc acutam cir-
 cumfero. Alioqui ridiculus
 sim, si cumⁿ patrem Cælum
 execuerim, non item castrâ-
 ro diuites istos, quicunque
 leges meas violauerint, ° vt
 iam cuirati, Cybeli matri se-
 se adiungant cum tibijs ac
 cymbalis. Hæc ille minaba-
 tur. Quare rectè facietis,
 si leges non prætergredia-
 min P Lex prima: ne quis
 quid intra festi tempus agi-
 to, neque publicum, neque
 priuatum, ¶ nisi quæ ad lus-
 sum, ad voluptatem, animiq;
 oblectationem pertinebunt.
 Obsoniorum & bellario-
 rum artifices soli in opere
 sunt. Aequalitas omnibus
 esto, seruis, liberis, paupe-
 ribus, diuitibus. Irasci, in-
 dignari, minarive ne cui lia-
 ceat. Rationem exigere ab
 ijs qui res curant Saturnali-
 tias, ne id quidẽ fas esto, Ne
 quis argentum vestimve ex-

μηδὲ λόγους ἀσκήσῃ ἐπιθέσκει
 ννοῦσα, πλὴν ἢ τινὸς ἀσέβοι
 καὶ φαίδροι, σκῆμα καὶ ποικί
 διὰ τὴν ἐμφανούσῃ. Νόμοι
 δὲ ὄντες. Πρὸ ποιοῦ τῆς
 ἰορτῆς οἱ πολλοὶ γραφόν-
 των μὲν ἐς πινάκιον ἰκασ-
 τῶν φίλων τὸ νομα. ἔχον-
 των δὲ καὶ ἀρχαίων ἔθιμον,
 ὅθεν τῶν κατ' ἔθ' ἰσοπέ-
 των, τὸ δὲ καὶ τῶν καὶ ἰσοπέ-
 τῆς ἔστι τὸ πρὸ πινάκιο. καὶ
 ὅσην σαχύτερα ἢ κατ' αὐτὸς
 κατὰ τῶν καὶ τῶν ἀρχαίων
 ἐκ ὀλίγα ταῦτα μὲν πρόχειρα
 ἔστω. τῆ δὲ πρὸς τῆς ἰορτῆς, καὶ
 θάρατοι μὲν τι πεφύκετο,
 καὶ τὰ αὐτῶν ἐξελκύνετο ἐκ
 τὸ οὐκ ἰσχυρὰ καὶ φιλί-
 γυνεία καὶ φιλοφροσύνη, καὶ ὅτι
 τοιαῦτα ἄλλα σὺν ὅμοια τοῖς
 πλείστοις αὐτῶν ἐπιθέσκει καὶ
 φάρ τὸ οὐκ ἰσχυρὰ ἐξελκύνετο,
 θνύσων Διὶ πατρὶ δότῃ, καὶ Ἐρ-
 μῆ δάδοι, καὶ Ἀπόλλωνι μετὰ
 νοδῶρα. ἔτα σφί δὲ καὶ ἰσοπέ-
 ψια, ἀναγιγνωσκέτω ἢ σφί
 οἱ τὸ φιλίον ἐκ τῶν πινάκιο.
 κατὰ

lam illam amicorum nomina tenentem relegunto. Distri-
 butis

ceatur, néve literis operam
 dato, aut recitato, nisi si qua
 sine urbana lepidâq, quæ di-
 cacitatem respiciant ac ior-
 cum. Lex secunda: Mul-
 tō ante festum diuites singu-
 lorum amicorum nomina in
 tabella scribunt. Porro pe-
 cuniam paratam habentō
 ad decimam partem annuo-
 rum fructuum. Prætered
 quicquid illis superest ves-
 stium, & quicquid est cul-
 tus pinguioris, quàm vi i-
 psic conueniat. Ad hæc ar-
 genteorum vin non mo-
 dicam. Atque hæc quidem
 in promptu sunt. Cæterum
 ante solennitatem porcel-
 lus circumagitor, atq ex æ-
 dibus eieciuntor sordes, aua-
 ritia & quæstus, & si quæ
 id genus alia sunt plerisque
 diuitum, domestica. Deinde
 ubi domum perpurgârint,
 tum rem diuinam faciunt
 Ioui diuitiarum largitori, ac
 Mercurio munifico, atq As-
 pollini magna donanti. De-
 inde circa vesperam tabu-

butis

ἡ δὲ ἀνάμνησις δὲ αὐτοῖς κατ'
 ἀξίαν ἰκασθῶ, πρὶν ἄλιον διδ-
 νόν, περιπόνησαν τοῖς φίλοις.
 οἱ δὲ ἀποκομίζοντες, μὴ πλείους
 πρὶν ἢ τελέων, οἱ πρὸς τὰ
 τοῖς τῶν οἰκετῶν, ἢ δὴ προεβί-
 ται. ἔγραψάδω δὲ ἐς γραμι-
 μάτιον ὃ, τι τὸ περιπόνησον,
 καὶ ὅσον, ὅς μὴ ἀμαφότοι ὄ-
 νησιν τοῖς ἀποκομίζον-
 τας, αὐτοῖς δὲ οἱ οἰκεταί, μίαν
 ἑκάστην ἑκάστου πρὸς τὸν ἀπο-
 κομίζοντα, ἀναβύτων δὲ
 μηδὲν ἄλλων. τοῖς περιπόνη-
 μένοις διδάξασθαι πάντα πρὸς
 αὐτῶν ἀξίον ἢ ἀμοιβῆσαν
 εἶναι, τὰ ἐπὶ τοῖς ἀποκομίζον-
 τας, ὡς μετρίωτα καὶ ὀλί-
 γιστα ἔσθω. ἵπαχθῆς δὲ μηδὲς
 μηδὲν αὐτῶν ἰσχυρῶς, μηδὲ
 ἑκάστην τὰ περιπόνησαν, πρὸς
 οἱ ὅτι πρὸς μὴδὲν περιπό-
 νῶν, μηδὲ ἐπάτω Κρονίῳ ὃ
 πρὸς οἱ ἰσοτιμῶν τῶν ἄς τὸ
 περιπόνησαν πρὸς ἀποκομίζοντα
 ἀποδοῦναι μὴδὲν, μηδὲ μίαν
 εἶναι ἑκάστην ἐπὶ τῇ ἀποδο-
 ῶντι

butis autem pro cuiusque di-
 gnitate muneribus, ante So-
 lus occasum amicis mittun-
 to. Porro qui deserant, ne
 plures, tribus quatuorve fun-
 to, atque hi certissima ex fa-
 mulis fide; iamq; natu gran-
 det. Asscribatur autem in li-
 teris & quid mittatur, &
 quantum, ut ne virique su-
 specios habere possint eod
 qui perferunt. Atque ipsi mi-
 nistri unico quiq; calice
 epoto, domum recurrunt;
 neq; praeterea quicquam ab
 eis postulanto. Doctis os-
 tima dupla mittuntor. Nam
 hos æquum est & geminam
 accipere portionem. De mu-
 neribus quammo destissima
 simul & quam paucissima
 verba fiunt, neque gratie
 quicquam in literis quisq;
 quam asseribito, nec odio-
 se laudato que mittuntur.
 Diviti diues ne quid mitti-
 to. Neque locuples Saturna-
 libus æquali forte quempiam
 conuiuio accipio. Ne quid
 eorum que in hoc deprompta fuerint ut mittantur, seruan-
 to. Neve cui muneris parvitiia subito. Quod si quis anno

ἡδὲν ἑμψυ ὄθ' ἰχθύω. οἱ δὲ
 ἄποιοι, οἱ μὲν σφάντες, οἱ δὲ λι-
 βανῶν ἢ χόνδρος ἑμψύτων.
 ἢ δὲ πίνης ἰσθῆτα, ἢ ἄρρυ-
 ρον, ἢ χρυσόν, παρὰ τὴν δύ-
 ναμιν, ἑμψυ πλοσίφ. τὸ μὲν
 τιμωθέν ἐπὶ δημόσιον, καὶ λα-
 τραπετήν ἐμβαλίδω εἰς ἴθης-
 σαυρὸν τὸ Κρόνον. ὁ δὲ πίνης,
 εἰς τὴν ὑπερώϊον πηχῆς πα-
 ρὰ τὴν πλοσίφ λαμβανέτω, τῷ
 νοσθῆτι εἰς τὰς χῆρας, οὐκ
 ἰδιώτους δημόσιον καὶ πνε-
 τύκοντα. Νόμοι συμποτικοί.
 Λοιδεῖα μὲν, ὅποταρ τὸ σοι-
 χῆον ἰξοποῦν ἢ. τὰ δὲ πῶς ἢ
 λοτροῦ, κάρνα καὶ πησσοί εἰ-
 σωθῆν. κατανέδω ὅπου ἄρ-
 τυχοί ἐκασθ. ἀξίωμα ἢ
 γῆθ, ἢ πλῆθθ ὀλίγορ σω-
 τιλάτω εἰς πνεομύ. οἶνον
 ἢ αὐτὸ πίνην ἄπαντας μὲν
 εἰς ἀπόφασιν τῷ πλοσίφ, ἢ
 τομάχῳ ἢ λιφαιῶν ὀδύω, ὡς
 μόνον δι αὐτὴν πίνην τοῦ
 λιφαιῶν. μοῖρα λιφῶν, καὶ ἰ-
 σορ ἄπαντ. οἱ δὲ ἀνοιοι πῶς
 ἄεφ μὲν μὲν ἀμὰ μὲν
 δὲ

alioqui mittendum erat. Por-
 rō reliqui, coronas alij, alij
 thuris fistula minuunt.

Quòd si pauper aut vestem,
 aut argentum, aut aurum
 supra facultatem diuiti mi-
 serit, id quidem quod mis-
 sum fuerit, publicum esto,
 conflatumq; in Saturni the-
 saurum inferior: ipse verò
 pauper postredie plagas à di-
 uite, manibus ferulæ sup-
 positus accipito, non paucio-
 res quinquaginta suprâ du-
 centas. ^u Leges conuiuales:
 Lauandum est vbi linea sex
 erit pedum. Ante lauan-
 dum, nucibus ac talis lusu-
 tandum. Vbiunque casus
 cuique locum dederit, ibi
 accumbito. Dignitas, aut
 genus, aut diuitiæ, parū mo-
 menti habentio vt prius ali-
 cui ministretur. Eodem de
 vino omnes bibunt, neque
 profit diuiti si causetur vel
 stomachi vel capitis dolorē,
 vt ideo x bibat de meliore.
 Carnium omnibus æqua por-
 tio. Ministri ne cui quid fa-
 more danto, neque contantior, neque præmittuntio, donec
 Ooo 3 ipse

καὶ οἱ εἰσοδοῦντες αὐτῶν. τὰς νό-
 μους τῶν ἑκατόν τῶν πλου-
 σίων ἠγροψαντα ἐς χαλκῶν
 στήλων, ἕκαστον ἐκαστατῶν δ'
 κούης, καὶ ἀναγινώσκον, καὶ
 ἢ ἄλλοι δὲ, ὅτι ἐστὶ ἀνὰ αὐτῶν ἢ
 στήλων μνήμη, ὅτι λιμὸς ὅτι λοι-
 μὸς, ὅτι πυρκαϊά, ὅτι ἀπὸ χα-
 λκῶν ἢ ἄλλων ἔσασιν ἢς πλὴν οὐ
 κίαν αὐτῶν. ἢ ἀποτίθῃ (ὅτι
 μὴ γένοιτο, καθαρῶς δὲ) ἀπὸ
 πατρῶν, οἷα πέδονται.

abominanda sunt quæ illis tum eueniura.

ipso ministratio. Leges has-
 ce singuli diuites, atæ col-
 lumnæ inscriptas, in aula me-
 ditullio habent, ac legun-
 to. Atque id quidem sciendū
 est, quoad ea columna ma-
 nebit, neque fameli, neque pe-
 silentia, neque incendium,
 neque quisquam alioqui mo-
 lestum, in illorū domum sus-
 bibit. Quod si quando (id
 quod dij prohibeant) tolla-

GILBERTI COGNATI
 ANNOTATIONES.

a HAEC ait.] Prefatio in leges, qua auctoritatem illis pa-
 rat. b Non in somnis visus.] Plato libr. 7 de legibus καὶ δ'
 ἔστω: id est, per somnium, siue in somnis. In somnis enim nos
 vidisse ea proverbio dicimus, quorum ambiguum quandam ac
 tenuem, penèque euandam memoriam aut intelligentiam obtri-
 nemus. c Qualem eum pictores fingunt.] Liberum en-
 nim est poëtis & pictoribus impurè, quicquid velint fingere.
 Lucianus noster in dialogo τῶν τῶν ἐκόνων. Atqui vetus hoc
 dictum est, liberos esse poëtis ac pictores. Idem in Demosth.
 encomio: Poëticum genus liberum dicit. Biphilus apud Ashe-
 vum lib. 6. de Poëtis:

— quibus licet

Et facere solis quidlibet atque dicere.

Ad quod alludit Horatius cum ait:

— pictoribus atq; poëtis

Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Est autem plurimum cognationis inter poëticam & picturam. Hinc est quod Simonides, auctore Plutarcho libr. *Αἴσ δ' ἄ τὸν πῖον* picturam tacitam poësim appellat. Poësim autem loquentem picturam, Proinde Horat. de Arte poëtica:

Vt pictura, poësis erit. d A' deliris poëtis.] Politanus: — iufanis mos est dare verba poëtis. e Falcem tenebat.] Cum falce pingitur: quoniam tempus omnia meret execrari: & aufert. Proinde falcifer cognominatus à poëtis. f Cætera & hilaris.] Interpret figuratam Latinam locutionē observavit. Cic. de nat. Deor. Non solum enim Poëta suavis, verum etiam cætera doctus, sapiensq; traditur. Martialis:

Visceribus bonus est, cætera vile sapit. i. quantum ad cætera. Hanc in nostris adagij habemus. g Animo mestum.] *ἡ γὰρ ψυχή* mensis tristitia est, dolor cordis, molestia. h Quippe deus.] Sidon. Qua devotione placatus inspektor peccatorum Deus. i Pro temporis ratione.] Hyemis, k A' tergo aure prehensa, ac vellicata.] Consecrata enim auris est Memorie Hinc illud apud Plin. Est in aure ima memoriae locus, quem tangentes aurescimus. Igitur veteres aurem vellere dicebant pro admonere, à prieco ritu sumpta locutio. Virgil. in Sileno:

Cum canerem reges, & prælia, Cynthius aurem
Vellis, & admonuit pastorem, Tityre pingues
Pascere oportet, oves, diductum dicere carmen.
Quod imitatus Calphurn. in Bucolicis:

— vellit nam sapius aurem

Invida paupertas, & dicit vilis cura.

l Impios opibus superfluere.] Cæcus enim & claudus, interdum contrā oculatus & celer Plusus divitiarum deus fingitur. Cùm enim ad impios ac sceleratos homines mittitur, celerimus est & cæcus: cùm verò ad bonos, sanè claudus. m A' Clotho reliquisq; Parcis.] Parce à Latinis dicuntur *ἡ γὰρ τὸν ἀντιπεποιθῶτα*. i. per contrarium, quòd nemini parcans, Græci *μοῖρα* à dividendo & distribuendo unicusq; sua, dictas arbitrantur. Clotho contrahit omnia, Lachesis fatum sortitur, Atropos inuertibilis & incommutabilis est. Hinc & à Græcis *ἀντρέχοντες*, i. inconuertibiles dicuntur, n Patrem Coelum

execue.

Execuerim,] Saturnium aiunt abscidisse Cæli patris pudenda, quibus in mare deiectis Venerem procreatam, quæ à spuma Aphrodite nomen accepit. o Utiam euirati, Cybeli.] Cybele, quæ & Rhea Deorum mater, alijsq; multis nominibus vocabatur, sacerdotes castratos, qui Galli dicebantur, habebat, Lucretius illis tympana & cymbala adhibet. De his cum satis superque pluribus alijs in locis, deq; omni Cybelis ceremoniarum ritu annosarim, non est cur hoc loco plura repetam. p Lex prima.] De ritu & modo parandi festa, quidque ipsis diebus precipue agendum, q Nisi quæ ad lulum & voluptatem.] In Prometheus seu Caucaſo: Si tollamus, inquit Prometheus, è conuiujs lepores illos, risum & subdolas captiones, quid oro, præter temulentiam, edacitatem, & silentium fiet reliquæ Lex secunda.] De excipiendis & tractandis pauperibus, di que muneribus mittendis. s Porcellos.] Olim publicè lustrabantur domus, procello circumactò. z Geminam accipere.] Milites diuicijs nuncupati, dupla stipendia merent. Idem Lutatius: ἐπιμαχὸν ἐπέχεας, πῶχα διυσιῶνς ὄν. u Leges coniuuales.] De modo & ratione conuiuiorum, siue quibus rebus in conuiujs studendum sit. x Bibat de meliore.] Fortè legendum ἐπιπῶρ, vt veris Erasmus: alioqui si leges ἐπιπῶρτες, sensus erit, priusq; bibat diues. y Pocillator.] πινυρὸς Pincerna, à poculis, à cyathis, cuius officium est, vt in conuiuio vinum misceat. Nec multò pōt, in epist. 1. præmonendur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrum septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, æquæ atque ipsi domino vsque vinum & idem vinum coniuuis sit omnibus. Puerum enim ad cyathum habebant, qui quot petebant cyathos vini, admetiebatur, in poculumq; fundebant. Sic & Græci, cyathos sibi nomine cerium misceri petebant, quos charos habebant. z Adhibeatur modus.] Modus in omnibus rebus obseruandus. Xenophon: Ἐν ἅπασιν τοῖς πράγμασι μὴ ὑπερβαίνειν. i. modum sequens nunquam errabis. Pindarus Nemeorum hymno 10. ἐν ἅπασιν ἀνδρῶν βαρῦς ἀπὸ πῶτος. i. modum in rebus excedere, auditoribus graue est. Vide Erasmi nostri proverbium: Ne magna loquaris.